

MÔ HÌNH NÔNG NGHIỆP QUY MÔ NHỎ PHONG CÁCH NHẬT BẢN

Biên dịch: Ngọc Nguyen
Biên tập: KDDT

Nguồn ảnh: Cleverlean

5 Lời mở đầu

7 NN quy mô nhỏ là gì ?

**13 Lịch trình làm việc của
nông trường Furai**

**31 Ưu điểm của mô hình nông
nghịệp quy mô nhỏ**

*Chúng tôi làm vì một nền nông nghiệp
của Việt Nam*

LỜI MỞ ĐẦU

Bạn đang muốn khởi nghiệp bằng nông nghiệp? Bạn đang lo lắng rằng mình không có nhiều vốn để đầu tư? Bạn thiếu ý tưởng về một mô hình sản xuất hiệu quả? Nếu những vấn đề này đang khiến bạn bế tắc thì “Mô hình sản xuất nông nghiệp quy mô nhỏ tại Nhật Bản” mà tôi giới thiệu sau đây có thể sẽ là một gợi ý tuyệt vời.

Trước tiên, chúng ta hãy cùng tìm hiểu như thế nào là một mô hình sản xuất nông nghiệp quy mô nhỏ. Có nhiều cách định nghĩa khác nhau về nông nghiệp quy mô nhỏ, nhưng ở đây để bạn có thể dễ hình dung. Hãy tưởng tượng nó chỉ có quy mô tương đương một khu vườn gia đình mà ở đó bạn có thể tự mình trồng trọt tự mình quản lý mà không cần phải thuê thêm nhân viên, sử dụng nhiều máy móc và cũng không tốn quá nhiều tiền để đầu tư.

Trong chuyên đề này tôi sẽ gửi tới các bạn một trường hợp thực tế khởi nghiệp bằng nông nghiệp quy mô nhỏ tại tỉnh Ishikawa Nhật Bản. Khu vườn Furai với diện tích 3000m², số tiền đầu tư là gần 280 triệu VN đồng (số tiền này khá nhỏ so với thu nhập bình quân tại Nhật Bản), chỉ sử dụng duy nhất một máy xới đất chuyên dụng. Ông Nishita Eiki, chủ khu vườn này đã tạo ra thu nhập đảm bảo cho 5 người trong gia đình có một cuộc sống đầy đủ. Ông đã viết những kinh nghiệm của mình thành cuốn sách “ Kỹ năng khởi nghiệp với nông nghiệp quy mô nhỏ”. Cuốn sách này sau khi được xuất bản tại Nhật Bản lần thứ nhất vào tháng 2 năm 2016, ngay lập tức được tái bản lần thứ 3 chỉ sau đó 2 tháng. Hiện nay, cuốn sách này đã trở thành cuốn sách bán chạy nhất trên trang Amazon Nhật Bản trong lĩnh vực nông nghiệp.

Vậy ông Nishita Eiki đã làm bằng cách nào và tại sao mô hình nông nghiệp quy mô nhỏ lại có sức hút lớn đến như vậy?

Ông Nishita Eiki sinh ra và lớn lên tại tỉnh Ishikawa Nhật Bản. Sau khi tốt nghiệp đại học ông đã làm công việc phục vụ và quản lý khách sạn rồi sau đó đi du học tại Úc 1 năm. Nơi đây đã cho ông nhiều trải nghiệm và đã khơi dậy ý tưởng khởi nghiệp bằng nghề nông. Tuy nhiên, khi đưa ra quyết định

này nhiều người đã khuyên ông: “ Nông nghiệp chẳng phải là công việc nhỏ nhất sao?”, “Làm nông sẽ phải tốn nhiều tiền đầu tư ban đầu đấy”. Và ông cũng thực sự đã rất sốc khi nghe đến số tiền vay cần thiết để bắt đầu sản xuất. Những chi phí cố định về đầu tư ban đầu như máy móc, nhà kính...tạo thành rào cản cho những ai muốn khởi nghiệp bằng nông nghiệp.

Tuy nhiên, ông đã không từ bỏ quyết tâm của mình và đã thay đổi quan điểm về sản xuất nông nghiệp. Ông quan niệm rằng: “ Nông nghiệp là ngành mà có thể sản xuất chỉ với một cái cuốc. Dù không có đầu tư ban đầu chắc chắn vẫn có thể làm được. Nông nghiệp với quy mô nhỏ vẫn có thể kết hợp vừa sản xuất, gia công và thương mại trực tiếp”. Giữ vững quan điểm của mình và chỉ với số tiền đầu tư ít ỏi do chính ông tự kiếm được, ông đã bắt đầu khởi nghiệp bằng nông nghiệp với khu vườn Furai của mình. Hơn nữa, dựa trên quan điểm về “chủ nghĩa tối giản” ông đã tối ưu hóa giá trị nông sản của mình nhờ sử dụng hiệu quả mô hình “Sản xuất - Gia công - Thương mại trực tiếp” hay còn gọi là ngành nông nghiệp thứ 6 trên quy mô diện tích nhỏ và đó chính là khu vườn Furai của ông.

Tôi nghĩ mô hình này không chỉ có hiệu quả tại Nhật bản mà còn phát huy giá trị nếu được áp dụng phù hợp với điều kiện tại Việt Nam. Chính vì vậy tôi và nhóm VietFuji đã dịch và biên soạn tài liệu này với mong muốn nó sẽ trở thành nguồn tham khảo có ích cho những bạn yêu nghề nông và mong muốn khởi nghiệp trên mảnh đất của chính mình. Chúc các bạn thành công.

Ngocnguyen.

Nguồn ảnh: Agri-green

NÔNG NGHIỆP QUY MÔ NHỎ LÀ GÌ ?

Có rất nhiều định nghĩa về nông nghiệp quy mô nhỏ, tuy nhiên theo tôi nông nghiệp quy mô nhỏ là một mô hình sản xuất nông nghiệp với quy mô hộ gia đình. Nói cách khác, chúng ta có thể tưởng tượng nó như một hình thức sản xuất nông nghiệp thủ công hộ gia đình đã được lưu truyền từ xa xưa.

Sản xuất nông nghiệp quy mô hộ gia đình theo mô hình bán nông sản trực tiếp mà không cần vay vốn

Quy mô khu vườn Furai của tôi là 3000m². Máy móc chỉ có duy nhất một máy xới chuyên dụng cho vườn của gia đình. Ngoài rau quả, tôi còn bán thêm các loại dưa muối bằng những loại rau củ đã trồng được, vì vậy tôi đã đầu tư mua về những dụng cụ chế biến và máy đóng gói để bán. Số tiền đầu tư ban đầu để khởi nghiệp bằng nông nghiệp là 140 vạn yên (khoảng 280

triệu VNĐ). Hiện tại, với các loại rau củ đã trồng được tại vườn, tôi gom thành những set rau củ và các loại dưa muối, rồi bán chúng trên mạng. Thời gian gần đây tôi còn kinh doanh thêm những thực phẩm tự nhiên.

Nguồn lao động là 1.5 người vì có sự giúp đỡ của vợ tôi trong thời gian nửa ngày. Hiện tại với doanh số bán là 1200 vạn yên, tôi có được thu nhập là 600 vạn yên một năm. Thu nhập này đảm bảo một cuộc sống tương đối đầy đủ cho gia đình tôi với 5 thành viên tại vùng nông thôn.

Mô hình nông nghiệp quy mô nhỏ (hộ gia đình) và thương mại trực tiếp

Tại sao tôi lại hướng đến nông nghiệp quy mô nhỏ? Lý do là tôi muốn bắt đầu khởi nghiệp bằng phương pháp nông nghiệp không sử dụng máy móc, không vốn đầu tư lớn trên một quy mô diện tích không lớn như chúng ta thường quan niệm về sản xuất nông nghiệp. Hơn nữa, tôi cảm thấy tại Nhật Bản sản xuất nông nghiệp với quy mô lớn không có nhiều lợi thế.

Trước khi độc lập, tôi đã có cơ hội được trải nghiệm tại một nông trường ở Úc. Nông trường này sản xuất nông nghiệp hữu cơ, tuy nhiên kết quả khác với những gì tôi đã tưởng tượng. Những vật liệu dùng làm phân cũng tương tự tại Nhật Bản, ví dụ như bột cá, nhưng vấn đề nằm ở cách bón phân. Họ sử dụng máy bay trực thăng để rải bột cá và vật liệu hữu cơ.

Hơn nữa, họ cũng sử dụng máy gặt với bề rộng 20m để thu hoạch đậu xanh. Điều đáng ngạc nhiên nhất chính là hệ thống quản lý thu hoạch. Tại hệ thống này người nông dân chỉ đảm nhận công việc trồng trọt còn công việc thu hoạch sẽ được tiến hành và sở hữu bởi chuỗi cửa hàng ăn nhanh nào đó. Công ty của chuỗi cửa hàng này sẽ tiến hành ký hợp đồng và người nông dân sẽ được nhận một khoản tiền dựa trên sản lượng thu hoạch cuối cùng. Tuy nhiên tôi nghĩ rằng việc áp dụng cơ chế điều hành không tạo ra hiệu quả trong mô hình nông nghiệp với quy mô nhỏ.

Nhật bản không phải là quốc gia hướng đến mô hình thương mại trực tiếp

Những người nông dân Úc đã khơi dậy trong tôi ý tưởng về chủ nghĩa tối giản. Khi tôi nói chuyện với những người nông dân Nhật Bản về vấn đề kiếm thêm thu nhập ngoài nông nghiệp. Tôi đã nhận được phản ứng nói rằng: "Điều đó là không thể", "Chúng tôi mất 3 tiếng để di chuyển vào thành phố, nếu vậy thì còn đâu thời gian để làm việc khác. Có công việc ổn định là được rồi".

Tuy nhiên nếu thử suy nghĩ, Nhật Bản có rất nhiều thành phố trên một vạt đất và rất nhiều đô thị nằm rải rác tại các tỉnh huyện. Hơn nữa, hệ thống bán hàng qua mạng tại Nhật Bản luôn đảm bảo chắc chắn có thể vận chuyển đến bất cứ đâu trên toàn quốc trong một đến hai ngày. Môi trường thuận lợi để phát triển nông nghiệp thương mại trực tiếp như thế này cũng còn rất hiếm trên thế giới. Vì vậy, tôi cảm thấy nếu có thể tận dụng được những lợi thế trên một cách hiệu quả nhất có thể tạo ra được mô hình sản xuất nông nghiệp và thương mại trực tiếp mới.

Hình mẫu là “trăm họ”

Điều tôi thực sự muốn truyền tải đến các bạn có mong muốn tham gia sản xuất nông nghiệp là “đừng cố gắng trở thành một người làm nông” mà hãy hướng tới hình mẫu “trăm họ”. “Trăm họ” có nghĩa rằng một người có thể làm được công việc đa dạng khác nhau. Chúng ta thường nghĩ rằng người nông dân ngày xưa “chỉ làm ruộng, làm vườn”, “mùa đậu thì gieo đậu”, “mùa đông thì đan dây gai”, nông nghiệp cứ như vậy được diễn ra theo tự nhiên. Tuy nhiên nông nghiệp theo phong cách “trăm họ” để giảm bớt những rủi ro đến từ tự nhiên. Ngay cả chủ nghĩa tối giản cũng xuất phát từ cụm từ “trăm họ” theo nghĩa rộng. Thực tế thì độc canh trên quy mô lớn sẽ mang lại hiệu quả cao, nhưng cũng kéo theo những rủi ro lớn về tự nhiên và thị trường.

Nhiều người có lẽ sẽ nghĩ rằng mô hình trồng đa dạng nhiều loại nông sản trên một diện tích nhỏ không hiệu quả, nhưng thực ra mô hình này sẽ phân tán được rủi ro, tạo ra hiệu quả kinh tế rất cao.

Nguồn ảnh: Saanji

MỘT NGÀY LÀM VIỆC TẠI NÔNG TRƯỜNG FURAI

Hãy cùng xem thử một ngày làm việc của ông Nishita ra sao nhé. Có thể sau khi đọc xong, bạn sẽ không còn cảm thấy việc làm nông nghiệp nhàm chán đâu!

Trên thực tế thì nông nghiệp mang tính “trăm họ” cần lên kế hoạch công việc cụ thể trong một ngày.

Mỗi sáng khi thức dậy, tôi bắt tay vào dọn dẹp nhà vệ sinh, thay rượu trên bàn thờ, đi thăm một vòng khu vườn và chụp ảnh đăng lên facebook. Việc thực hiện những thói quen tưởng chừng đơn giản này mỗi ngày giúp tôi tỉnh táo và bổ sung thêm năng lượng cho một ngày mới.

Sau đó, tôi bắt đầu với việc kiểm tra mail, xử lý đơn đặt hàng đã nhận được qua mạng vào tối hôm trước, trả lời những thắc mắc và cảm ơn những phản hồi từ khách hàng. Việc lần làm ngay là lên danh sách đơn hàng và chuẩn bị cho việc gửi đi vào ngày hôm sau. Ngoài ra, tôi cũng nắm được số lượng rau củ cần thiết theo danh sách vợ tôi đã lập để làm dưa muối và bánh.

Sau khi, nắm bắt được toàn bộ công việc của ngày hôm nay và công việc cần chuẩn bị cho ngày hôm sau, tôi bắt tay vào công việc thu hoạch. Vào mùa đông việc thu hoạch tập trung vào những loại rau lấy củ và rau lấy lá nên không cần mất nhiều thời gian. Tuy nhiên vào mùa hè, tôi chủ yếu tập trung vào những loại rau lấy quả như cà chua thế nên công việc thu hoạch mất nhiều thời gian hơn (khoảng 2 tiếng rưỡi). Trong quá trình thu hoạch tôi thường kết hợp với cắt tỉa cây và tiến hành giải quyết luôn những công việc có thể làm ngay lúc đó.

9h30 là thời gian ăn sáng và nghỉ ngơi. Tôi vừa dùng bữa sáng vừa kiểm tra tin tức trên báo, rồi nghỉ ngơi khoảng 10 phút. Đây khoảng thời gian giúp tôi thư giãn.

Chuẩn bị set rau và chuyển đến cho khách hàng

10h sáng là thời gian bắt đầu cho công việc chuyển rau đến cho khách. Đầu tiên, tôi phải chuẩn bị set rau. Thành phần của set rau được thay đổi theo mùa. Nếu tỉ mỉ sắp xếp rau vào túi sao cho thật đẹp mắt và đầy đủ chủng loại thì công việc này cũng mất khá nhiều thời gian. Ngoài set rau, tôi cũng chuẩn bị set nguyên liệu để làm đồ dưa muối và bánh.

Tôi làm đến 13h rồi ăn cơm và ngủ trưa. Với tôi, đây là khoảng thời gian nghỉ ngơi thoải mái nhất trong ngày.

Buổi chiều là thời gian cho công việc ngoài vườn và trên bàn giấy

Công việc ngoài vườn sẽ bắt đầu từ 3h chiều và thời gian này có thể thay đổi tùy thuộc theo mùa. Thời gian không có nhiều, vì vậy tôi cố gắng đẩy nhanh tốc độ công việc với hiệu quả cao nhất. Vì công việc làm vườn phụ thuộc rất nhiều vào thời tiết nên tôi nghĩ không nên lên một kế hoạch công việc quá cứng nhắc.

Tôi tiến hành công việc bàn giấy vào khoảng thời gian chiều tối để tổng kết

Một set rau củ được ông Nishita Eiki bán trên thực tế (Nguồn: Fuurai.jp)

lại công việc trong một ngày (kiểm tra việc gửi hàng đi cho khách, viết blog và nhật ký công việc trong ngày, xử lý đơn đặt hàng...). Tùy thuộc vào nội dung công việc trong ngày mà nội dung nhật ký cũng thay đổi. Thời gian khi mới bắt đầu, tôi cũng không biết phải nên viết gì, tôi phải vừa làm việc vừa tham khảo tài liệu, nhưng bây giờ không cần chuẩn bị tôi cũng hình dung được nội dung sẽ viết. Hơn nữa, thông qua việc viết nhật ký tôi có thể nhìn lại những công việc đã làm trong ngày và việc cần làm vào ngày mai.

Vợ tôi chế biến đồ dưa muối, bánh và nhiều sản phẩm khác

Công việc thường sẽ theo trình tự sau. Vào mùa đông, tôi thường dậy và bắt đầu công việc từ 6h sáng, tuy nhiên vào mùa hè sẽ là 4h30 (thực tế công việc thu hoạch rau vào mùa hè mất khá nhiều thời gian nên cần dậy sớm để đảm bảo thời điểm kết thúc công việc thu hoạch ở các mùa là như nhau). Công việc ngoài vườn cũng tương tự như vậy, vào mùa đông công việc thường kết thúc sớm vào khoảng 17h chiều vì trời tối nhanh, nhưng vào mùa hè thì thời gian làm việc có thể kéo dài

đến tận 19h.

Những ngày cuối tuần là ngày nghỉ gia đình nên tôi hạn chế nhận đơn đặt hàng và tập trung cho công việc ngoài vườn.

sóc gia đình và con nhỏ, hơn nữa cũng có thể điều chỉnh thời gian để có thể phụ giúp tôi khi rảnh.

Về phân chia công việc, tôi đảm nhận chủ yếu những công việc như trồng trọt, thu hoạch, tạo set rau...còn vợ tôi thì đảm nhận những công việc liên quan đến chế biến như đồ dưa muối hay bánh và nhiều thực phẩm chế biến khác từ rau quả (vợ tôi thì hầu như không tham gia vào công việc ngoài vườn). Nhờ phân chia công việc rõ ràng nên vợ tôi có nhiều thời gian để chăm

MỘT NĂM LÀM VIỆC TẠI NÔNG TRƯỜNG FURAI

Đây là quang cảnh chung trong nông trường Furai cùng ông chủ Nishita Eiki. Do không sử dụng nông dược nên rau không được xanh tốt, nhưng bù lại đảm bảo sức khỏe cho người tiêu dùng 100%.

Tháng 1 – Cả gia đình tập trung làm bánh Kakimochi (*)

Ở phía tây Nhật Bản, tháng một là lúc nông nhàn. Trước đây, vào thời gian này, gia đình tôi thường tập trung làm phân bón hữu cơ, nhưng bây giờ do pháp luật nông nghiệp thay đổi nên chúng tôi không còn làm nữa. Công việc thu hoạch thường được tiến hành vào buổi sáng mỗi ngày. Tuy nhiên, khi biết nhiệt độ ngày tiếp theo có thể xuống âm thì công việc thu hoạch được tiến hành luôn vào ngày hôm trước.

Công việc quan trọng nhất trong tháng này là lên kế hoạch làm vườn trong một năm. Khu vườn Furai của tôi trồng khoảng 70 loại rau củ mỗi năm. Mặc dù chỉ với quy mô nhỏ, nhưng tôi luôn cố gắng lên kế hoạch chi tiết trồng trọt cho từng luống đất để công việc luôn được suôn sẻ mà không cần mất quá nhiều công sức. Hơn nữa, với cùng một loại rau, tôi gieo hạt vào các thời điểm khác nhau đồng thời kết hợp trồng với các loại rau củ khác. Như vậy tôi có thể thu hoạch được nhiều loại rau với số lượng ổn định (tổng quan về công việc trên khu vườn Furai và cách trồng trọt sẽ được giới thiệu ở phần sau).

Sản phẩm gia công chủ yếu trong tháng này là bánh bột nếp khô. Vào cuối tuần cả gia đình sẽ tập trung làm một lần được khoảng 2000 chiếc, và làm khoảng hai lần như vậy trong tháng một. Bánh bột nếp sẽ được phơi khô cho đến tháng hai, sau đó được bảo quản để sử dụng trong một năm. Mỗi tuần vào thứ 4 và thứ 6 vợ tôi rán một phần rồi đem bán tại các cửa hàng bán nông sản của địa phương.

Khi có thời gian rảnh tôi còn làm thêm mạch nha. Công việc làm mạch nha(*) hầu như tôi nhận từ hội nông dân địa phương. Số mạch nha làm được có thể đem bán hoặc sử dụng ở trong hoạt động dạy làm miso (Một loại gia vị truyền thống của Nhật Bản).

Đây là sự kiện tiêu biểu của tháng một, cũng là nơi mọi người trao đổi về cách làm miso và thực phẩm muối chua từ mạch nha. Và là hoạt động được yêu thích nhất của nông dân địa phương.

(*) Bánh Kakimochi: chính là bánh bột nếp được sấy khô. Khi ăn thì nướng lại, ăn rất dẻo và thơm (Nguồn: foodjap.com)

(*) Mạch nha là mầm của ngũ cốc (lúa mì, lúa mạch, đại mạch, yến mạch...) được cho nảy mầm trong điều kiện kiểm soát chứ không giống cách nảy mầm tự do ngoài thiên nhiên và được sấy khô khi đạt được độ mầm nhất định. Các bạn đừng nhầm lẫn với kẹo mạch nha nhé. (Nguồn: Wikipedia)

Tháng 2 – Làm bột nếp để làm bánh nếp Dango

Nửa đầu tháng hai vẫn đang là thời kì nông nhàn. Vì vậy, tôi có khá nhiều thời gian rảnh để làm những công việc trong nhà như làm mạch nha để chế biến miso, bột nếp để làm bánh nếp Dango. Bột nếp thường được làm đủ để sử dụng trong một năm.

Giữa tháng hai là thời gian bắt đầu gieo hạt. Tôi giăng dây phát nhiệt quanh các ô vuông nhỏ trong nhà kính để gieo hạt tạo cây con. Đầu tiên, tôi gieo hạt các loại cây có thời gian nảy mầm dài như cà chua, cà tím, rồi mới đến các loại rau lấy lá trong nhà kính. Để chuẩn bị cho

công việc trồng trọt vào mùa xuân, tôi tiến hành dọn dẹp khu vực ngoài vườn khi thời tiết đẹp. Công việc thu hoạch hầu như không thay đổi so với tháng một.

Sự kiện của tháng này vẫn là tiếp tục tham gia các hoạt động học cách chế biến miso diễn ra từ tháng một. Những người tham gia thì hầu hết là nông dân ở địa phương nên mọi người đều quen biết nhau. Chủ đề của hoạt động này tập trung vào thực phẩm truyền thống của Nhật bản.

Cây con (Hình ảnh chỉ mang tính chất minh họa, Nguồn ảnh: Touslejous)

Tháng 3 – Tạo luống đất và chăm sóc cây con

Tháng 3 là thời điểm bắt đầu bận rộn trong năm. Tôi kết hợp dọn dẹp vườn với tạo luống đất trồng rau. Khu vườn Furai của tôi chõng theo hình thức hanfukouki (hình thức canh tác chỉ xới một phần diện tích vườn), vì vậy tôi chỉ cần dùng máy xới đất là có thể dễ dàng tạo thành các luống đất. Khác với máy kéo, với máy xới đất tôi có thể tạo thành từng luống đất mới mà không ảnh hưởng các luống rau đang thu hoạch khác.

Công việc cần chú ý nhất trong thời gian này là việc chăm sóc để tạo cây con. Luôn luôn phải để ý để điều chỉnh nhiệt độ trong nhà kính sao cho phù hợp nhất, không quá nóng, không quá lạnh.

Giữa tháng 3, tôi bắt đầu chuyển cây con của các loại rau như cải thảo, bắp cải nhỏ, xà rách, rau lấy lá từ các ô vuông nhỏ trong nhà kính ra luống đất đã tạo ngoài vườn và cũng bắt đầu gieo thêm hạt củ cải tròn. Thời điểm trước xuân rất ít chủng loại rau nên tôi cố gắng làm sao có thể thu hoạch được cùng lúc nhiều loại rau nhất có thể.

Sự kiện của tháng này chủ yếu là tham gia các lớp học về nguyên liệu làm Nukadoko (Một loại nguyên liệu để muối dưa kiểu Nhật). Cách làm Nukadoko khá đơn giản, chỉ cần trộn cám gạo và nước muối nhưng rất được yêu thích ở địa phương này.

Bánh Dango của Nhật (Nguồn ảnh: Jasperfos)

Tháng 4 – Gieo hạt, chuyển cây con ra luống, bán cây con

Tháng 4 là thời gian mà công việc làm vườn bận rộn nhất. Có rất nhiều công việc cần làm vào tháng này như chuẩn bị cho khu vườn, di chuyển cây con ra bên ngoài từ các ô vuông trong nhà kính, tiếp tục gieo hạt các loại rau khác... cần theo dõi thời tiết để công việc được tiến hành một cách suôn sẻ. Vào tháng này công việc bận rộn nhất là việc chuyển những cây con như cà tím, cà chua, dưa chuột, bí đỏ ra bên ngoài các luống đất đã chuẩn bị xong.

Vào đầu tháng 4, tôi bán chủ yếu các loại cây con của rau lấy lá như rau mùi, sang đến giữa tháng sau thì chuyển dần sang các loại rau khác (sang đến tháng năm thì sẽ chuyển hẳn sang bán cây con của các loại rau này). Việc bán các loại cây con này rất thuận lợi do nhu cầu hiện nay khá cao và rất

được ưa chuộng. Từ cuối năm cho đến cuối tháng 4, công việc chuyển hàng cho khách rất bận rộn. Chúng tôi kinh doanh đa dạng các chủng loại mặt hàng liên quan đến nông nghiệp từ cây con, set rau, set rau dùng nấu lẩu, các loại bánh...Đôi khi có người còn hỏi vui "Chuyên môn của gia đình ông là gì vậy?"

Tháng 4 là tháng bắt đầu giao mùa, vì vậy việc thu hoạch cũng dần chuyển sang các loại rau lấy lá như bắp cải, cải thảo.

Sự kiện trong tháng này sẽ tập trung vào hoạt động tổ chức để mọi người tham quan ở khu vườn Furai của tôi. Chúng tôi mở cửa khu vườn cho mọi người đến và trao đổi kiến thức về nông nghiệp. Nhiều người sau khi đến đã mua rất nhiều những cây con mang về.

Chuyển cây con ra vườn (Nguồn: ja-niigata.or.jp)

Tháng 5 – Việc chuyển cây con sẽ kết thúc vào nửa đầu tháng

Nửa đầu tháng 5 là thời gian chạy đua cho kịp di chuyển cây con. Để đảm bảo lúc nào cũng có thể cung cấp đa dạng các loại rau với số lượng ổn định và phân tán rủi ro, tôi trồng khá nhiều loại rau cùng lúc. Bạn có thể hình dung khu vườn Furai của tôi như một mảnh vải được chắp vá bởi rất nhiều miếng vải nhỏ. Tháng năm có một khoảng thời gian nghỉ rất dài là tuần lễ vàng, tôi tiến hành chuyển cây con của khoai lang ra luống đất rồi bắt đầu hưởng những ngày nghỉ dài.

Ngày trước thì việc bán các loại cây con tập trung vào cuối tháng 4 đầu tháng 5, nhưng gần đây cuối tháng 5 đơn đặt

hàng cho các loại cây con cũng tăng lên rất nhiều. Các loại cây lấy quả như bí ngòi, dưa chuột cũng vào mùa thu hoạch. Các loại đồ muối cũng chuyển dần sang dưa chuột muối chua hay các loại rau củ muối chua khác.

Sự kiện của tháng này sẽ tập trung vào việc thu hoạch ngải cứu và làm bánh ngải cứu. Ở khu vườn Furai ngoài việc thu hoạch các loại rau chính trong vườn thì việc tận dụng các loại rau dại để làm các món ăn cũng rất quan trọng (ở Nhật Bản ngải cứu được xem là rau dại).

Hình ảnh chỉ mang tính chất minh họa (Nguồn ảnh: redsemillas.info)

Các loại dưa muối được rao bán trên trang web của nông trường Fuurai (Nguồn ảnh: Fuurai.jp)

Tháng 6 – Tập trung vào làm dưa chuột muối

Thời gian này công việc ngoài vườn nhàn hơn. Công việc chủ yếu là kết hợp thu hoạch với cắt tỉa cây cà tím, cà chua... Các loại rau lấy quả này thì việc thu hoạch mất nhiều thời gian hơn so với các loại lấy lá và lấy củ nên tôi bắt đầu công việc hàng ngày sớm hơn một chút.

Ngoài ra, tháng này cũng là mùa của dưa chuột. Do lượng thu hoạch được rất lớn nên không thể bán hết. Tôi đem một phần bán cho các cửa hàng nông sản của nông dân địa phương với giá rẻ hơn, phần còn lại thì dùng làm đồ muối. Những đồ muối chua của gia đình tôi được đánh giá rất cao và được mọi người yêu thích. Do thời gian bảo quản

không được lâu nên nếu làm hàng ngày thì mất rất nhiều công sức. vì vậy tôi chuyển sang hình thức muối khác đó là ngâm với muối, để một khoảng thời gian sau đó làm muối kiểu Kasuzuke (tức kiểu muối dưa sử dụng bã rượu để lên men).

Vào tháng này thì công việc cũng khá nhàn vì thế tôi và những người nông dân khác tổ chức những hoạt động làm nông nghiệp cho những người có hứng thú với nghề nông. Những hoạt động này thường có rất nhiều người tham gia và nó tạo ra mối quan hệ thân thiết giữa người nông dân và những người có cùng mối quan tâm về nông nghiệp.

Tháng 7 – Công việc chuẩn bị cho vườn rau vào mùa thu và mùa đông

Đầu tháng 7 là mùa mưa vì vậy công việc chủ yếu là quản lý công việc ngoài vườn, vừa làm vừa nghỉ ngơi. Thời tiết cũng bắt đầu nóng dần, chỉ mỗi việc thu hoạch thôi cũng làm đổ nhiều mồ hôi. Nếu làm vườn vào giữa ngày sẽ rất vất vả, nên buổi sáng tôi tranh thủ sau khi thu hoạch xong thì tiến hành làm công việc ngoài vườn luôn. Công việc tạo set rau và gửi hàng đến cho khách thông thường bắt đầu từ 10h thì thời gian này sẽ bị trễ hơn một chút. Làm như vậy công việc trong nhà tôi sẽ tiến hành vào buổi trưa tránh được khoảng thời gian nóng nhất trong ngày và cũng phù hợp để đảm bảo sức khỏe. Vào đầu giờ chiều mặc dù thời tiết vẫn còn khá nóng nhưng tôi vẫn tiến hành công việc chuẩn bị cho khu vườn vào mùa thu và mùa đông. Công việc của tôi bao gồm gieo hạt củ cà rốt, trồng và chăm sóc cây con như cải thảo, bắp cải, súp

lơ...

Thành phần của set rau vào thời gian này có nhiều loại rau lấy quả như: cà chua, cà chua nhỏ, cà tím... Cà chua thu hoạch được rất nhiều nên tôi làm nước ép cà chua rồi bỏ vào ngăn đông của tủ lạnh để bảo quản, sau đó chia thành túi nhỏ như loại đồ uống và đem bán.

Về sự kiện của tháng này là tổ chức tiệc thịt nướng ngoài trời trước khu vườn cùng những nông dân ở địa phương. Gia đình tôi chuẩn bị rau, bếp nướng và nước chấm. Nguyên liệu khác thì mỗi người chuẩn bị một chút và mang đến. những bữa tiệc đơn giản như thế này, mọi người có thể vừa ăn uống, vừa ngắm nhìn khu vườn của mình như một thành quả và tạo ra mối quan hệ thân thiết hơn.

Một set rau củ được rao bán trên trang web của nông trường Fuurai (Nguồn ảnh: Fuurai.jp)

Kabura Sushi, củ cải tròn được cắt lát, kẹp giữa là cà rốt và miếng cá Buri, sau đó được đem muối dưa (Nguồn:kaneyaka.com)

Tháng 8 – Gieo hạt củ cải tròn để chuẩn bị để làm Kabura Sushi [*]

Tháng 8 là tháng nóng nhất trong mùa hè, vì vậy tôi cố gắng hạn chế công việc ngoài vườn nhất. Sau kì nghỉ lễ Obon (Đợt nghỉ dài vào mùa hè hàng năm) thì cái nắng cũng bắt đầu bớt gay gắt đi. Lúc này, tôi chính thức chuẩn bị vườn cho mùa thu. Nửa sau của tháng 8, sẽ bắt đầu với công việc gieo hạt củ cải tròn. Loại củ cải này dùng để chuẩn bị cho món dưa muối nổi tiếng vào mùa đông (tháng 12) có tên là "sushi củ cải". Việc trồng loại củ cải này khá cầu kì vì nó có hình tròn. Nếu gieo hạt vào nửa đầu mùa thu khi thời tiết còn ấm áp sẽ thu hoạch được củ quá to. Còn nếu gieo vào nửa sau mùa thu khi thời tiết bắt đầu se lạnh sẽ cho củ quá nhỏ. Vì vậy để có củ với độ lớn thích hợp tôi sử dụng theo phương pháp tuần tự, cứ cách tuần thì gieo hạt một lần.

Vào thời gian này có rất nhiều loại rau ăn sống như cà chua, dưa chuột nên đơn đặt hàng cho đồ dưa muối giảm đi nhiều. Và do thời tiết nóng nực nên mọi người không thích ăn các loại bánh ngọt. Vì vậy, với số lượng lớn cà chua nhỏ đã thu hoạch được vợ tôi chế biến thạch cà chua. Đây là món ăn được ninh hỗn hợp gồm rượu vang trắng, mật ong và chanh. Với hai màu đỏ và vàng của cà chua nhỏ tạo cho màu sắc của món ăn khá đẹp mắt, có cảm giác mát mẻ, và được dùng làm món tráng miệng.

Sự kiện trong tháng này thì không có gì đặc biệt, do cái nóng gay gắt của mùa hè. Các hoạt động về nông nghiệp cũng ít nên tôi tranh thủ nghỉ ngơi ngày lễ Obon, đôi khi có tổ chức các bữa tiệc thịt nướng ngoài trời như tháng 7.

Tháng 9 – Chuyển sang bán các loại bánh ngọt và đồ dưa muối với Kasuzuke

Khoảng thời gian nửa đầu tháng tôi tập trung chung cho công việc chuyển mầm cây con cải thảo, bắp cải, súp lơ, xà lách từ các ô vuông ra ngoài luống đất để trồng. Rồi gieo hạt củ cải dài, củ cải tròn...công việc ngoài vườn khá bận trong khoảng thời gian này. Tuy nhiên so với đầu mùa xuân thì vẫn còn nhiều thời gian thanh thoi hơn. Trong khoảng thời gian giao mùa này lượng thu hoạch giảm nhiều. Thời gian chuyển mùa khá dài nên cần có những quyết định thu hoạch phù hợp cho số lượng rau còn lại trong vườn.

Giữa tháng này tôi bắt đầu gieo hạt các loại rau như cải, củ cải tím...Những loại rau này có sức chịu lạnh rất tốt nên ở các vùng có thời tiết khắc nghiệt loại rau này được xem như là bảo bối. (đối

sách cho khoảng thời gian chuyển mùa sẽ được giới thiệu ở những phần sau)

Vào mùa này thì vợ tôi khá bận vì có nhiều đơn đặt hàng các loại bánh kem từ khoai lang hay bí đỏ nên tôi còn hay nói đùa vợ rằng "Mẹ của khu vườn Furai". Tôi cũng bắt đầu bán các loại dưa chuột, bí xanh đã muối chua với Kasuzuke từ mùa hè.

Sự kiện của tháng này, tôi tổ chức hội trà cùng với các loại bánh mà vợ tôi tự làm. Tôi thường mời thêm những người quen có chuyên môn để nghe họ nói nhiều câu chuyện khác nhau như nghệ thuật, tiền tệ...

Các loại bánh ngọt được rao bán trên trang web của nông trường Furai (Nguồn ảnh: Furai,jp)

Cây bắp cải con (Nguồn ảnh: Kasukai)

Tháng 10 - Chuyển cây con của bắp cải xuân từ ô vuông ra luống để trồng

Gần đây, do những vấn đề về biến đổi khí hậu nên dù đã tháng 10 nhưng thời tiết vẫn còn khá ấm áp. Việc thu hoạch chỉ cần chậm trễ vài ngày là những cây súp lơ có thể ra hoa hay cây xà lách sẽ lên thân dài, vì vậy không được phép lơ đãng việc thu hoạch trong tháng này. Mặt khác do thời tiết ấm lên nên có thể thu hoạch trễ các loại rau vốn chịu lạnh kém như đậu bắp, rau muống, rau đay. Nhờ phương pháp trồng nhiều loại rau với số lượng nhất định đã giúp tôi phân tán được rất nhiều rủi ro.

Công việc làm vườn trong thời gian này tương đối ổn định và nhẹ nhàng. Tuy nhiên để chuẩn bị cho thời tiết lạnh khắc nghiệt vào cuối năm, tôi tiến hành thu hoạch nốt số dưa chuột từ mùa thu và bắt đầu gieo hạt các loại rau lấy lá chịu lạnh tốt trong nhà kính. Hơn nữa, để chuẩn bị cho thời kì chuyển mùa

vào tháng 3, 4 khi mà chủng loại rau bắt đầu thua thót, ngay từ bây giờ tôi bắt đầu chuyển những cây rau bắp cải xuân từ ô vuông ra ngoài luống đất để trồng.

Sự kiện của tháng này là các hội ẩm thực về gạo. Sự kiện này được tổ chức nhờ sự hợp tác của những người nông dân trồng lúa thân thiện. Tại đây, tôi được dạy cách nấu sao cho cơm thật ngon. Sau đó tôi sẽ ăn thử các loại cơm khác nhau như koshihikari, akita-komachi...và học cách phân biệt chúng. Sau đó, những người tham gia sẽ tự mình lựa chọn ra loại cơm mà mình cho là ngon nhất, đem chúng vào tham gia tiệc. Tại đây mọi người sẽ giới thiệu về bản thân và loại cơm mà mình đã lựa chọn. Cách làm này khiến tất cả mọi người đều cảm thấy gần gũi với nhau hơn.

Tháng 11 - Trồng hành tây

Sau khi chuyển cây con hành tây ra luống trồng thì công việc ngoài vườn gần như là kết thúc. Công việc bắt đầu nhàn hơn cũng là lúc có nhiều sự kiện lớn được mở ra như lễ hội thu hoạch.

Thành phần set rau vào thời gian này bao gồm cải thảo, bắp cải, súp lơ, ớt chuông, cà tím, củ cải,...

Tháng 11 là thời gian thu hoạch Yuzu (một loại chanh Nhật). Khu vườn Furai của tôi thì không có trồng Yuzu. Tuy

nhien tôi giữ trách nhiệm quản lý khu vườn Yuzu của thành phố nên cũng tham gia vào hoạt động thu hoạch với mọi người. Chúng tôi sử dụng Yuzu để chế biến Yuzu shouyu (một loại nước chấm nổi tiếng của Nhật) như một sự kiện trong tháng. Cách chế biến khá đơn giản mà rất ngon ngoài sự tương tượng của tôi. Sau đó mọi người dùng Yuzu shouyu làm nước chấm và tổ chức các bữa tiệc lẩu cùng nhau.

Tháng 12 - Làm mạch nha

Nguồn ảnh: Marumikoji

Nửa tháng đầu, công việc làm vườn khá nhàn nên tôi tập trung vào công việc làm mạch nha. Ở vùng phía tây Nhật Bản người ta sử dụng mạch nha để làm các món "sushi củ cải" như một món ăn tiêu biểu cho mùa đông.

Sự kiện của tháng này là tổ chức lớp học làm "sushi củ cải". Gần đây, món ăn này có giá bán rất cao, và trở thành

sản phẩm chuyên để biếu tặng. Tôi nghĩ việc này có thể làm mất đi nét đẹp trong văn hóa ẩm thực. Nhờ vào việc mở những lớp học về ẩm thực như thế này, mọi người cũng đã phần nào hiểu được sự quan trọng của nó. Sau mỗi buổi học, những đồ ăn được muối chua và đồ uống do mọi người tự làm được gom lại và tổ chức những bữa tiệc ấm áp vào cuối năm.

NHỮNG ƯU ĐIỂM CỦA MÔ HÌNH NÔNG NGHIỆP QUY MÔ NHỎ

1

Phân tán rủi ro

2

Chi phí thấp và tiết kiệm thời gian

3

Không cần đầu tư máy móc đắt tiền

4

Không nhàm chán do trồng đa dạng rau

5

Nhiều thời gian rảnh rỗi

Phân tán rủi ro nhờ vào việc trồng nhiều chủng loại khác nhau

Đầu tiên, trên cùng một luống đất tôi trồng cùng lúc nhiều loại rau khác nhau. Ví dụ như kết hợp trồng đậu fava và tỏi, hành tây và đậu ván, cà chua và đậu tương, bắp cải và cây cần tây...Việc trồng nhiều loại cùng một lúc tất nhiên sẽ mang lại cùng lúc nhiều sản phẩm rau khác nhau. Hơn nữa, việc này cũng giúp hạn chế được tác hại của sâu bệnh. Nói cách khác là phân tán được rủi ro. (cách trồng rau kết hợp sẽ được giới thiệu ở những phần sau)

Không cần đầu tư quá nhiều thời gian và vốn

Mọi người vẫn luôn cho rằng để tăng sản lượng thu hoạch thì cần phải mở rộng diện tích đất trồng. Tuy nhiên, chính việc này sẽ kéo theo việc phải tăng thêm chi phí như phân bón và đầu tư thêm thời gian. Với khu vườn với diện tích nhỏ tôi không cần đầu tư quá nhiều thời gian cũng như chi phí.

Hơn nữa, số rau đã thu hoạch trên một khu vườn càng nhỏ thì càng quý giá. Tôi cố gắng không sử dụng một cách lãng phí dù một cây rau nào. Với những cây rau có hình dạng xấu tôi sử dụng để làm đồ dưa muối. Vào mùa hè thì có thể chế biến súp cà chua dư làm nước sốt cà chua và rất nhiều sản phẩm khác nữa. Tại khu vườn Furai của tôi, việc vứt bỏ rau gần như là chưa có. Mặt khác, đối với những loại rau như bắp cải mùa

thu, sau khi thu hoạch một lần sẽ tiếp tục mọc lên mầm con nên tôi tiến hành thu hoạch mầm con. Hơn nữa, tôi còn tiến hành bán những mầm con mới mọc vào trước mùa xuân. (cách thu hoạch mầm con sẽ được giới thiệu vào phần sau)

Nhờ quá trình trồng và thu hoạch mà công việc thương mại trực tiếp của tôi cũng được diễn ra. Tôi có thể tự định giá bán cho từng loại rau của mình. Đối với những loại rau mà mình có thể giải thích tường tận được cho khách hàng thì mình càng bán được với giá cao.

Tôi nghĩ rằng, tôi chưa chắc có thể nghĩ ra và thực hiện những ý tưởng như thế này nếu khu vườn của tôi quá lớn, vì tôi sẽ phải rất bận rộn để chăm sóc nó.

Không cần phải đầu tư máy móc đắt tiền

Nhờ vào áp dụng mô hình trồng nhiều loại rau trên diện tích nhỏ mà việc đầu tư máy móc cỡ lớn là không cần thiết. Khi mới bắt đầu làm nông nghiệp tôi cũng đã mua máy kéo nhưng cũng đã cho đi. Hiện nay, tại khu vườn Furai của tôi chỉ sử dụng hai máy có động cơ là máy cắt cỏ và máy xới đất của Honda. Bạn có thể mua hai máy này trên mạng chỉ với giá là 3 vạn yên (Khoảng gần 6 triệu VNĐ). Việc sử dụng hai máy cỡ nhỏ này một phần do hình thức trồng trọt Hanfukoki (hình thức canh tác chỉ xới một phần diện tích trong vườn). Hơn nữa, không cần phải để ý tới chi phí tu sửa máy móc, điều này khiến tôi cảm thấy khá thoải mái.

Thông thường những loại máy cỡ lớn thì giá cả càng rẻ. Tuy nhiên, đối với những loại máy chuyên dụng thì lại khác. Chi phí tu sửa, rồi thời gian chờ đợi để mua bộ phận thay thế nếu gặp hỏng hóc rất lớn. Hiện nay nhiều loại máy nhỏ đang được phổ cập rộng rãi với giá cả hợp lý, bạn cũng có nhiều lựa chọn. Và các loại dụng cụ để chế biến gia công thành phẩm cũng đang rất phổ biến.

Tất nhiên, tôi phải rất cẩn thận khi lựa chọn những dụng cụ, máy móc cần thiết. Hiện nay, máy móc cỡ lớn chuyên dụng trong nông nghiệp của Nhật Bản có giá cả rất cao. Đây có thể được xem như là một vấn đề mang tính cơ cấu trong nông nghiệp của Nhật Bản.

Tôi không cảm thấy nhàn chán với công việc nhờ trồng đa dạng các loại rau

Với mô hình trồng đa dạng các loại rau với số lượng nhất định trên một quy mô

nhỏ, tôi chưa bao giờ thấy công việc ngoài vườn là nhàm chán cả. Sau khi xử lý đơn đặt hàng trên máy tính, tôi bắt đầu công việc làm vườn như một công việc đương nhiên của mình. Mô hình kinh doanh gia đình tạo cho tôi sự tự do, thoải mái nhất. Công việc phải làm có rất nhiều, từ việc tưới nước cho cây theo thời gian phù hợp, lắp khung nhà kính...nhưng chính những công việc này giúp tôi tiêu tan mệt mỏi và cảm giác như cuộc sống đang được kéo dài thêm.

Nhờ kinh doanh quy mô hộ gia đình, tôi có nhiều thời gian nhàn rỗi

Trong nông nghiệp, thời kì nông nhàn và thời kì bận rộn có sự khác biệt khá lớn. Vì việc kinh doanh là của gia đình nên vào những lúc công việc nhàn rỗi tôi có thể nghỉ ngơi. Nhưng nếu kinh doanh với quy mô lớn và phải thuê thêm người làm thì việc đó là không thể. Hơn nữa, để đảm bảo công việc

cho người làm thuê trong một năm thì cần thêm nhiều việc mới.

Tôi có nhiều thời gian dành cho gia đình

Ở khu vườn Furai của tôi để phát huy hiệu quả mô hình kinh doanh gia đình và thương mại trực tiếp thì hai ngày thứ 7 và chủ nhật sẽ là ngày nghỉ cơ bản của gia đình. Tôi hạn chế việc nhận đơn hàng và chuyển hàng vào hai ngày này. Nhờ vậy, tôi có nhiều thời gian hơn để nghỉ ngơi, tham gia vào các sự kiện và phát triển thêm nhiều ý tưởng mới.

Vì nông nghiệp là sự kết hợp giữa điều kiện tự nhiên và kĩ năng công việc của con người vì vậy tôi nghĩ chúng ta nên làm nông nghiệp một cách linh động. Để có thể kết hợp công việc làm nông với cuộc sống sinh hoạt hàng ngày thành một thể thống nhất tôi nghĩ mô hình kinh doanh gia đình là phù hợp nhất. Bởi vì tôi đang cảm nhận được những lợi thế mà mô hình nông nghiệp với quy mô nhỏ mang lại.

Hãy đến thăm chúng tôi tại:
<https://www.facebook.com/VietFujiGroup/>

**CẢM ƠN CÁC BẠN ĐÃ QUAN TÂM
VÀ ĐÓN ĐỌC**

